



19.05.2021

Ärende/34

§ 157

Den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen om ett stadsrum fritt från klimatskadlig utomhusreklam

HEL 2021-001525 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mai Kivelä och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjliga medel för att förbjuda klimatskadlig utomhusreklam i Helsingfors.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden i kommande konkurrensutsättningar gällande utomhusreklam tar i beaktande miljöaspekterna och uppmuntrar så reklamanordningsföretagen till att göra mer klimatvänliga val.

Det är inte möjligt att ensidigt ändra hyreskontrakt för reklamplatserna mitt i avtalsperioden, och därmed kan inte Helsingfors stad som uthyrare ensidigt ändra villkoren för hyreskontrakt som gäller utomhusreklamplatserna mitt i avtalsperioden. Upphandlingslagen sätter även gränser för att ändra upphandlingsavtalet mitt i avtalsperioden på grund av att Helsingfors stad är en offentlig upphandlande enhet.

Staden tar sitt ansvar för att bromsa klimatförändringen på allvar och arbetar ambitiöst inom området. Begränsningar som gäller reklamens innehåll granskas i samband med nästa konkurrensutsättning för hyr-



ningen av utomhusreklamplatser både på stadsmiljösektorn och HST. Det finns ändå orsak att notera att med reklamförbud för sådana produkter som anses vara klimatskadliga skulle staden med sitt hyreskontrakt ställa sådana villkor och begränsningar på hyrarens affärsverksamhet som inte grundar sig på direktiv och reglering för branschen ifråga.

Marknadsföringen regleras numera med flera olika lagar, bl.a. med konsumentskydds-, alkohol-, tobaks- och läkemedelslagen, vilket innebär att reklamverksamheten begränsas på lagnivå. Utöver begränsningar genom lagstiftning beaktar man i branschen som självreglering bl.a. Internationella Handelskammarens regler för reklam och marknadskommunikation, Centralhandelskammarens och dess reklametiska råds principer och utlåtanden samt förhandsbeslut från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Att noggrant och entydigt definiera klimatskadliga reklamer är utmanande och skulle troligen orsaka svåra tolkningssituationer. Att definiera produkter, tjänster och branscher som klimatskadliga och att sätta en gräns för reklamförbud skulle förutsätta detaljerad precisering i hyreskontraktet gällande t.ex. huruvida förbudet endast skulle beröra enskilda produkter eller tjänster, eller ett helt företag eller en koncern, samt hur man skulle förhålla sig till reklamer där ett företag som erbjuder klimatskadliga produkter eller tjänster endast gör reklam för sin egen image. Utöver begränsandet av näringsverksamheten kan på förhand bestämda förbud som gäller reklam innehåll vara problematiska även för yttrandefriheten. Därmed finns det orsak att noggrant på förhand överväga ändamålsenligheten och effektiviteten av sådana förbud.

Stadsstyrelsens svar är förenligt med utlåtandena från stadsmiljönämnden och direktionen för HST.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite



19.05.2021

Ärende/34

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 10.05.2021 § 355

HEL 2021-001525 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

10.05.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Esittelijän perustelujen kappale 2 muutetaan muotoon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Kaupunki voi pyrkiä huomioimaan tulevissa ulkomainontaa koskevissa kilpailutuksissaan ulkomainonnan ympäristönäkökohdat ja kannustamaan siten mainoslaiteyrityksiä tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja.

Esittelijän perustelujen kappale 4, toinen virke muutetaan muotoon:

Mainonnan sisällölle asetettavia rajoituksia on mahdollista tarkastella seuraavan ulkomainospaikkojen vuokrausta koskevan kilpailutuksen yhteydessä.

Kannattaja: Marcus Rantala

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Poistetaan 4. kappaleesta virke:

On kuitenkin syytä huomata, että ilmastohaitalliseksi katsottavien tuotteiden mainontakiellolla kaupunki asettaisi vuokrasopimuksin vuokralaiselleen sen liiketoimintaan sellaisia ehtoja ja rajoituksia, jotka eivät perustu kyseisellä alalla noudatettaviin ohjeisiin ja sääntelyyn.

Lisäksi poistetaan 6. kappale.

Kannattaja: Anna Vuorjoki



19.05.2021

Ärende/34

Daniel Sazonovin ja Veronika Honkasalon vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotus
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus

Jaa-äännet: 9

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 2

Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 4

Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen äänin 9 - 2 (4 tyhjää).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Esittelijän perusteluiden kappaleen 4 loppuun lisätään virke:

”Tällaisia ehtoja ja rajoituksia ei tule asettaa.”

Kannattaja: Marcus Rantala

3 äänestys



19.05.2021

Ärende/34

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 7

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 7.

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään 4. kappaleen kolmanneksi virkkeeksi:

Tarkastelun tulos ja esitys kriteereistä tuodaan näiden toimielinten päätöksentekoon osana kilpailutusta.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 13

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 13 - 2.

03.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 08.04.2021 § 63

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566



HEL 2021-001525 T 00 00 03

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta:

Liikenneliikelaitos (HKL) on eri vuokrasopimuksilla vuokrannut metroasemien, liikennevälineiden ja pysäkkikatosten mainospaikkoja JC-Decaux Finland Oy:lle. HKL:n ja JCDecaux:n välinen pysäkkikatosten sopimus on voimassa vähintään vuoden 2037 loppuun asti ja muut mainossopimukset ovat voimassa vuoden 2024 loppuun asti. Nykyisissä mainossopimuksissa on mainonnan rajoituksia, jotka koskevat ”lakisääteisten ja hallinnollisten määräysten vastaisia, yleistä paheksuntaa herättäviä tai julkisen liikenteen vastaisia mainoksia”. Mainonnassa tulee ottaa huomioon myös muun muassa Mainonnan eettisen neuvoston ratkaisut.

Hankintalainsäädäntö asettaa rajoituksia sopimusmuutoksille sopimuskauden aikana. Lisäksi sopimuksia ei voida yksipuolisesti muuttaa, vaan muutoksista, joilla asetettaisiin mainosoperaattorille mainonnan sisältöä koskevia rajoituksia, olisi päästävä yhteisymmärrykseen mainosoperaattorin kanssa.

HKL on sitoutunut Helsingin kaupunkistrategian linjauksiin, että Helsingin kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi tavoitteena on kestävä liikunnan kulkumuotoisuuden kasvattaminen ja siten liikunnan ilmastovaikutusten minimoiminen. HKL näkee kannatettavana näiden tavoitteiden edistämisen myös sen alihankkija- ja asiakasverkostossa mahdollisuuksien mukaan.

HKL:n näkemyksen mukaan mahdollisuuksia ilmastonäkökulmien huomioimiseen arvioidaan seuraavissa mainossopimusten kilpailutuksissa. Ilmastohaitallisen mainonnan määrittely tarkasti ja yksiselitteisesti on kuitenkin haastavaa ja todennäköisesti aiheuttaisi vaikeita tulkintatilanteita tiettyjen tuotteiden, palvelujen tai toimialojen kohdalla. Mikäli rajoituksia jossain muodossa asetettaisiin, ne eivät saisi olla tarpeettoman laajoja ja ne tulisi voida määrittellä niin selkeiksi, että sopimus-kumppani pystyy huomioimaan rajoitukset ja sopimuksen toteutumista pystytään valvomaan. Lisäksi on huomattava, etteivät esitetyn kaltaiset mainonnan rajoitukset perustu mainosalalla noudatettaviin ohjeisiin ja sääntelyyn. Tulevissa kilpailutuksissa mainosoperaattoreita ohjataan ympäristöystävällisempään suuntaan muillakin kuin mainonnan sisältöön liittyvillä rajoituksilla, esimerkiksi asettamalla tarjouskilpailussa mainoslaitteiden energiankulutukseen liittyviä tai muita vastaavanlaisia laatukriteereitä.



19.05.2021

Ärende/34

Käsittely

08.04.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Johtokunta hyväksyi yksimielisesti jäsen Straniuksen vastaehdotuksen muuttaa lausuntoehdotusosan viidennen varsinaisen kappaleen ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti:

"HKL:n näkemyksen mukaan mahdollisuuksia ilmastonäkökulmien huomioimiseen ARVIOIDAAN seuraavissa mainossopimusten kilpailutuksissa".

sekä viidennen varsinaisen kappaleen viimeinen virke kuulumaan seuraavasti:

"Tulevissa kilpailutuksissa mainosoperaattoreita OHJATAAN ympäristöystävällisempään suuntaan muillakin kuin mainonnan sisältöön liittyvillä rajoituksilla, esimerkiksi asettamalla tarjouskilpailussa mainoslaitteiden energiankulutukseen liittyviä tai muita vastaavanlaisia laatuksiteereitä".

25.03.2021 Pöydälle

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maija.sarpo(a)hel.fi
Reino Aittomäki, palveluasiantuntija, puhelin: 310 35550
reino.aittomaki(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.03.2021 § 157

HEL 2021-001525 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalla on tällä hetkellä voimassa 31.7.2023 asti Clear Channel Suomi Oy:n kanssa solmittu ulkomainosvälinepaikkojen vuokrausta sekä kaupungin käyttöön tulevaa mainostilaa koskeva sopimus. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala vuokraa siltamainospaikkoja. Helsingin kaupunki ei hanki, eikä järjestä ulkomainospalvelua, vaan kaupunki vuokraa paikkoja ja tiloja tällaisen yritystoiminnan harjoittamiseen. Nykyisessä ulkomainosvälinepaikkoja koskevassa vuokrasopimuksessa on mainonnan rajoituksia, jotka koskevat alkoholimainontaa sekä sitä, että ulkomainokset eivät saa olla



19.05.2021

lakisääteisten tai hallinnollisten määräysten vastaisia. Nykyiset vuokrasopimuksessa olevat rajoitteet ovat siten lainsäädäntölähtöisiä. Silta-mainospaikkojen vuokrauksessa erityisiä rajoituksia mainosten sisällölle ei ole asetettu.

Vuokrasopimuksen yksipuolinen muuttaminen kesken sopimuskauden ei ole mahdollista, eikä Helsingin kaupunki vuokranantajana voi siten muuttaa ulkomainosvälinepaikkoja koskevan vuokrasopimuksensa ehtoja yksipuolisesti kesken sopimuskauden. Julkisen hankintayksikönä Helsingin kaupungille asettaa rajoitteita myös hankintalaki hankintasopimuksen muuttamiselle kesken sopimuskauden.

Helsingin kaupunki ottaa vakavasti vastuunsa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja torjuu ilmastonmuutosta kunnianhimoisesti. Mainonnan sisällölle asetettavia rajoituksia tarkastellaan seuraavan ulkomainospaikkojen vuokrausta koskevan kilpailutuksen yhteydessä, mutta on syytä huomata, että ilmastohaitalliseksi katsottavien tuotteiden mainontakiellolla kaupunki asettaisi vuokrasopimuksin vuokralaiselleen sen liiketoimintaan sellaisia ehtoja ja rajoituksia, jotka eivät perustu kyseisellä alalla noudatettaviin ohjeisiin ja sääntelyyn. Markkinointia säännellään nykyisellään lukuisissa eri laeissa, kuten kuluttajansuoja-, alkoholi-, tupakka- ja lääkelaissa, jolloin kyseessä ovat laintasoiset rajoitteet mainostoiminnalle. Lainsäädännöstä tulevien rajoitusten lisäksi mainonnassa huomioidaan myös alan itsesääntelynä muun muassa Kansainvälisen kauppakamarin markkinointisäännöt, Keskuskauppakamarin ja sen Mainonnan eettisen neuvoston periaatteet ja lausunnot sekä sosi- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston ennakkopäätökset.

Tuotteiden ja palveluiden määrittely ilmastohaitalliseksi sekä niiden mainontakiellon rajan asettaminen edellyttäisi yksityiskohtaista määrittelyä vuokrasopimuksessa esimerkiksi sen osalta, koskisiko kiello ai-noastaan yksittäisiä tuotteita tai palveluita vai koko yritystä tai konsernia sekä sitä, miten suhtauduttaisiin sellaisiin mainoksiin, jossa sinänsä ilmastohaitallisia tuotteita tai palveluita tarjoava yritys mainostaa pelkästään mielikuvaa itsestään. Elinkeinotoiminnan rajoittamisen ohella etukäteen asetettavat mainonnan sisällölliset kiellot saattavat olla ongelmallisia myös sananvapauden kannalta, joten tällaisten kieltojen tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta on syytä harkita tarkoin etukäteen. Kaupunki huomioi tulevissa ulkomainontaa koskevissa kilpailutuksissaan ulkomainonnan ympäristönäkökohdat ja kannustaa siten mainoslaiteryhtiä tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja.

Käsittely

30.03.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen



19.05.2021

Ärende/34

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Aloitevastauksen kohdasta neljä toinen virke muutetaan muodosta "Mainonnan sisällölle asetettavia rajoituksia on mahdollista tarkastella seuraavan ulkomainospaikkojen vuokrausta koskevan kilpailutuksen yhteydessä"

muotoon "Mainonnan sisällölle asetettavia rajoituksia tarkastellaan seuraavan ulkomainospaikkojen vuokrausta koskevan kilpailutuksen yhteydessä"

Aloitevastauksen viimeinen virke:

"Kaupunki voi kuitenkin pyrkiä huomioimaan tulevissa ulkomainontaa koskevissa kilpailutuksissaan ulkomainonnan ympäristönäkökohdat ja kannustamaan siten mainoslaiteyrityksiä tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja."

korvataan seuraavalla:

"Kaupunki huomioi tulevissa ulkomainontaa koskevissa kilpailutuksissaan ulkomainonnan ympäristönäkökohdat ja kannustaa siten mainoslaiteyrityksiä tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja."

Kannattaja: Laura Rissanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Aloitevastauksen kohdasta neljä toinen virke muutetaan muodosta "Mainonnan sisällölle asetettavia rajoituksia on mahdollista tarkastella seuraavan ulkomainospaikkojen vuokrausta koskevan kilpailutuksen yhteydessä" muotoon "Mainonnan sisällölle asetettavia rajoituksia tarkastellaan seuraavan ulkomainospaikkojen vuokrausta koskevan kilpailutuksen yhteydessä"

Aloitevastauksen viimeinen virke: "Kaupunki voi kuitenkin pyrkiä huomioimaan tulevissa ulkomainontaa koskevissa kilpailutuksissaan ulkomainonnan ympäristönäkökohdat ja kannustamaan siten mainoslaiteyrityksiä tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja." korvataan seuraavalla: "Kaupunki huomioi tulevissa ulkomainontaa koskevissa kilpailutuksissaan ulkomainonnan ympäristönäkökohdat ja kannustaa siten mainoslaiteyrityksiä tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Antti Koskela, Jape Lovén



Ei-äännet: 6

Mia Haglund, Noora Laak, Antti Möller, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Poissa: 2

Tuomas Rantanen, Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Mia Haglundin vastaehdotuksen äänin 6-5 (2 poissa).

23.03.2021 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pia Hosia, lakimies: 310 39061

[pia.hosia\(a\)hel.fi](mailto:pia.hosia(a)hel.fi)

Inkeri Lehmusoksa, vs. yksikön päällikkö, puhelin: 310 22794

[inkeri.lehmusoksa\(a\)hel.fi](mailto:inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi)